

האוניברסיטה הפתוחה
האוניברסיטה הגדולה בישראל

לימודים

ספרים וחומרי לימוד פתוחים לכל אדם בארץ ובעולם

תגיד, אתה לומד ב"פאר"?

מאות ספרים הנלמדים ב-50 קורסים של האוניברסיטה הפתוחה עולים בזה אחר זה לרשת האינטרנט • הציבור הרחב דובר העברית - בארץ ובעולם - יוכל לעיין בהם ללא כל תשלום • נשיא האוניברסיטה הפתוחה: "אנחנו כנראה חלוצים בתחום הזה גם בזירה הבינלאומית" • ולפריקט הזה קוראים, בצדק, "פאר"

ובעולם, את הידע האקדמי שלה לרשות הציבור הרחב בפריקט ייחודי שהשם שניתן לו הוא "פאר" - פתיחת אוצרות הרוח. בכך יש משום קפיצת מדרגה במילוי ייעודה של האוניברסיטה הפתוחה: פתיחת הדרך להשכלה אקדמית בפני כל החפץ בכך. פאר הוא למעשה שילוב של שני פרויקטים, שאוחדו לאחד:

הראשון, שנקרא במקור "חשיפה לצפון", נהגה במבצע סיוע של האוניברסיטה הפתוחה, בדרך של פתיחת חומרי לימוד לסטודנטים מצפון הארץ, שלימודיהם נפגעו בעקבות מלחמת לבנון השנייה. המדובר הוא בקורסים הנלמדים במוסדות להשכלה גבוהה בצפון - אוניברסיטת חיפה, מכללת עמק יזרעאל, מכללת תל חי וכדומה - והנלמדים גם באוניברסיטה הפתוחה, כגון קורסי תשתית בחוגים השונים: מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסוציולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה וכדומה.

הפרויקט השני הוא "ספרים פתוחים". זה השם שניתן למבצע הסבתם של 50 קורסים הנלמדים באוניברסיטה הפתוחה לפורמט אלקטרוני והעלאתם לרשת.

שני הפרויקטים חוברו והולידו יחד את מה שמכונה כיום "פאר" - פתיחת אוצרות הרוח - המאפשר גישה

לא, זה עוד לא סוף עידן הספרים, אולם מתן האפשרות לקרוא ספרים שלמים וללמוד קורס מהתחלה ועד הסוף באמצעות האינטרנט והמחשב הביתי - זאת חדשה טובה מאוד לסטודנטים רבים, בעיקר כאלה שמסיבות שונות אינם יכולים לפקוד את ההרצאות באוניברסיטה.

המדובר בפריקט ייחודי, שבמסגרתו יועלו 50 קורסים של האוניברסיטה הפתוחה לרשת ויועמדו לרשות הציבור - ללא תשלום! זאת ועוד: המדובר בספרי קורסים של האוניברסיטה הפתוחה, הידועים ברמתם הגבוהה, ושמרצים רבים מעבירים מהם שייעורים גם במוסדות אחרים להשכלה גבוהה. למעשה, הדבר יתרום לכך שמרצים וסטודנטים בכל מוסדות הלימוד להשכלה גבוהה בארץ ישתמשו בהם.

המדובר בתרומה בלתי רגילה, שטרם היה דוגמתה, ללימודים האקדמיים בישראל. ההעלאה לרשת של 50 קורסים עם למעלה מ-200 ספרים (!) תממש את החזון של "ידע לטובת הכלל" ובעניין זה אף אמר לאחרונה הפרופסור גרשון בן-שחר, נשיא האו"פ, כי "אנחנו ככל הנראה חלוצים בתחום הזה גם בזירה הבינלאומית".

קפיצת מדרגה

בכך מעמידה למעשה האוניברסיטה הפתוחה, בה, במהלך שישינה אולי חלק מדרכי הלימוד בארץ

צילום: Istockphoto

פרופסור
אורה לימור:
"פאר הוא
פרויקט נחשוני
ושאפתני, שיש
בו משום עליית
מדרגה במימוש
חזונה ויעדיה של
האוניברסיטה
הפתוחה, כפי
שנסחו על ידי
מייסדיה וכפי
שאנחנו שוקדים
עליהם מאז"

ביום עיון שעסק בנושא "להוביל בשוק תחרותי" לא היה ספק:

מאז משבר הסב־פריים - אי־הוודאות העמיקה

ד"ר אריה נחמיאס: "בעקבות המשבר - אין ספק שהחברות חייבות לבדל את מוצריהן ולהשיג יתרון תחרותי. הדבר יהיה אפשרי באמצעות ניהול נכון של תמהיל המוצרים של חברה ובפרט יצירת קטגוריה חדשה, שיש בה סיכוי לצמיחה משמעותית עבור החברה, אך גם סיכון גדול"

שפיגלמן הדגישו כי על מנת להתמודד עם אתגרים של אי-וודאות ותחרות נמרצת, נדרשות החברות למהלכים אסטרטגיים יעילים. הן נדרשות להכריע האם להשקיע משאבים במוצרים קיימים או בפיתוח מוצרים חדשים.

במסגרת ההרצאות סופקו תחילה מדדים להיערכות לקטגוריה חדשה ליצירת בידול ומיצוב עדיפים ולאחר מכן נותחו שני אירועים של שתיים מהחברות המובילות בארץ ובעולם: לאון מאלא־לל הציג יצירת קטגוריה ה-ICM - Integrated customer management של חברת אמדוקס ואלי שפילמן הציג יצירת קטגוריה בסיס הנתונים הרל־ציוני של חברת אורקל.

באמצעות מהלכים מוצלחים אלו, שתוארו בהרח־בה, הודגם כיצד הבעלות על קטגוריה חדשה יכולה לסייע להוביל ביעילות בשוק תחרותי.

ניתן לצפות בהרצאות בכתובת הבאה:
<http://telem.openu.ac.il/mba/>

אחדות מתוצאות משבר הסב־פריים נדונו בהרח־בה ביום עיון בנושא "להוביל בשוק תחרותי" במס־גרת הפורום הכלכלי של תכנית ה-MBA. ביום העיון המיוחד התארחו מר אלי שפיגלמן, סמנכ"ל השיווק של חברת אורקל ישראל, מר לאון מאלאלל, מנהל פורטפוליו מוצרים בחברת אמדוקס ומר יצחקי קורן, מנהל שירותי לקוחות בחברת אורסוס.

ד"ר אריה נחמיאס ראש תכנית ה-MBA, נשא דברי ברכה ועמד על האתגר שבפניו ניצבות החברות בשוק תחרותי וצפוף, שמאז משבר הסב־פריים אי הוודאות העמיקה ומתרחשים שינויים מוצאים בכל התחומים. החברות חייבות לבדל את מוצריהן ולה־שיג יתרון תחרותי. הדבר אפשרי באמצעות ניהול נכון של תמהיל מוצרים של חברה ובפרט, יצירת קטגוריה חדשה שיש בה סיכוי לצמיחה משמעותית עבור הח־ברה, אך גם סיכון גדול.

מהלכים אסטרטגיים יעילים
ההרצאות של יצחקי קורן, לאון מאלאלל ואלי

על מנת להתמודד עם אתגרים של אי-וודאות ותחרות נמרצת, נדרשות החברות למהלכים אסטרטגיים יעילים. הן נדרשות להכריע האם להשקיע משאבים במוצרים קיימים או בפיתוח מוצרים חדשים

מושג במימדים העולים על כל הציפיות. היום לומדים באוניברסיטה 54 אלף סטודנטים, המספר הגדול ביותר של סטודנטים בכל מוסדות ההשכלה הגבוהה בארץ. הידע שמפיצה האוניברסיטה הפתוחה מונח בספרים ובזכות רמתם ואיכותם זוכים ספרי האו"פ להערכה של כלל הסגל האקדמי הישראלי ושל אנשי ספר. קשה להגזים בתרומתם למכלול תחומי הידע הנלמדים באקדמיה ולתרבות הישראלית בכלל. עם השקת פאר, אנחנו עושים עוד צעד בהגשמת חזון המייסדים".

נשיא האוניברסיטה הפתוחה, פרופסור גרשון בן-שחר, הטעים בדבריו כי האו"פ הוקמה כאוניבר־סיטה עם חזון ושליחות חברתית. החזון היה פתיחת שערי ההשכלה הגבוהה לפני הציבור הרחב והש־ליחות החברתית הייתה לאפשר לכל אדם בישראל להיכנס ללימודים אקדמיים ולהיחשף לקורסים אק־דמיים ברמה הגבוהה ביותר. "את השליחות הזאת אנחנו ממלאים בדבקות כבר למעלה מ-30 שנה, הן על-ידי עקרון הקבלה הפתוחה, האומר שכל אדם יכול להיכנס בשערי האו"פ, והן בשיטות ההוראה המיוחדות שפיתחנו והמבוססות על הוראה מרחוק. לכן אני רואה במה שאנחנו עושים היום - עליית מד־רגה. פותחים את אוצרות הידע לא רק לסטודנטים שלנו, לא רק למי שמשלם שכר לימוד, אלא לכל קור־ראי העברית בארץ ובעולם. כולם יכולים מעתה ליה־נות מיצירות האו"פ. בכך אנחנו מרחיבים את שליחות האוניברסיטה הפתוחה בצורה מרשימה".

פרופסור יואב יאיר, ראש שה"ם (המרכז לשילוב טכנולוגיות בהוראה מרחוק ע"ש קרן קיסריה, בנימין דה רוטשילד), שמחלקתו אחראית על הביצוע בפועל של העלאת ספרי הקורסים לרשת האינטרנט, תיאר את העבודה העצומה שהושקעה על-ידי אנשי שה"ם בפרויקט, כדי לעמוד בלוח הזמנים שנקבע. "בקרב נעלה כמה מאות ספרים לפרויקט וכך נהיה עם כל 50 הקורסים ברשת. הספר יופיע בצורה דיגיטאלית וב־מקום שזה ניתן, נוסיף גם גרסה קולית, שאפשר יהיה להוריד אותה ולשמוע כהרצאה מוקלטת".

ד"ר יוסי ורדי, שהיה בין האורחים והמברכים את האו"פ על השקת פאר, אמר, כי "הברכות המגיעות לאו"פ אינן על עצם פתיחת מוצריה לקהל הרחב, אלא על כך שהיא הייתה הראשונה בארץ שהבינה שהיא צריכה לעשות את זה, כי מי שלא ינהג כמוה - יישאר במבנה החינוך של המאה העשרים. רק מי שמשח־רר, כמו האו"פ, את המוצרים האלה הוא שיקבע איך מערכת החינוך ומערכת תיעול הידע האנושי תתנהל במאה העשרים ואחת. לכן, מגיעות לאו"פ ברכות על החלוציות שהיא מגלה היום".

כתובת אתר פאר: <http://ocw.openu.ac.il>

חופשית לספרי הלימוד ולחומרי הוראה שפותחו באוניברסיטה הפתוחה, במגוון קורסים ובמגוון תחור־מי דעת. התכנים הללו מיועדים לכל קוראי העברית בארץ ובעולם.

בתחילת הקיץ השנה השיקה האוניברסיטה הפתור־חה את שלב א' של הפרויקט המיוחד, עם העלאתם לרשת של 10 ספרי קורסים של האוניברסיטה. בסך הכל תהיה ב"פאר" גישה למאות ספרים ב-50 קור־סים, שיתפרסמו בהדרגה במהלך שנת 2009. בחלק מהספרים יפורסמו גם הרצאות וידאו של כותבי הספרים, או של מומחי תוכן, לשם מבט נוסף על תוכן הקורס או על נושאים מיוחדים.

נוסף על הספרים, בפאר יתפרסם מאגר נרחב של עצמי למידה דיגיטאליים שפותחו על-ידי צוותי ההוראה באוניברסיטה ואשר עד היום היו נגישים אך ורק לסטודנטים של האוניברסיטה הפתוחה. השקת הפרויקט צוינה ביום עיון מיוחד שנערך בקמפוס האוניברסיטה הפתוחה ברעננה, בהשתת־פות אורחים ומרצים מן הארץ ומחו"ל.

חזון המייסדים

סגנית נשיא האוניברסיטה הפתוחה, הפרופסור אורה לימור, שפתחה את יום העיון והנחתה אותו, אמרה בין השאר, כי "פאר הוא פרויקט נחשוני וש־אפתני, שיש בו משום עליית מדרגה במימוש חזונה ויעדיה של האוניברסיטה הפתוחה, כפי שנוסחו על ידי מייסדיה וכפי שאנחנו שוקדים עליהם מאז. האור־ניברסיטה הפתוחה, כשמה כן היא, הוקמה לפני 34 שנים במגמה לפתוח את שערי ההשכלה הגבוהה לכל אדם באשר הוא. יעד זה הושג וממשיך להיות

פרופסור גרשון בן-שחר:
"האוניברסיטה הפתוחה הוקמה כאוניברסיטה עם חזון ושליחות חברתית. החזון היה פתיחת שערי ההשכלה הגבוהה לפני הציבור הרחב. את השליחות הזאת אנחנו ממלאים כבר למעלה מ-30 שנה ואני רואה במה שאנחנו עושים היום עליית מדרגה"